

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/193/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118213456
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7118213456.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tutka a členov senátu Mgr. Angeliky Sopoligovej a JUDr. Jarmily Čabaiovej v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanému E. H., nar. X.X.XXXX, bytom v P. - P., o zaplatenie 142,70 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 14. mája 2019 č.k. 35Csp/198/2018-109 takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok v zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania.

Náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 45,68 eur s príslušenstvom bližšie špecifikovaným vo výroku I. rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.
2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia 142,70 eur s príslušenstva a náhrady trov konania.
3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci v zmysle § 52 ods. 1,2,3,4, § 53 ods. 1,2,3,4,5 Občianskeho zákonníka, § 43 ods. 1 písm. a/, § 43 ods. 2 písm. a/, b/, c/ § 44 ods. 1, 2 zák. č. 351/2011 Z.z. a § 3 ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z.z. vzal za preukázané, že právny predchodca žalobcu Slovak Telekom a.s. uzatvorila so žalovaným zmluvu o poskytovaní verejných služieb v zmysle zák. č. 351/2011 Z.z. a jej Dodatku uzatvoreného toho istého dňa, ktorých neoddeliteľnou súčasťou boli Všeobecné podmienky pre poskytovanie verejných služieb prostredníctvom mobilnej siete. Obsahom zmluvy sa stal záväzok, že spoločnosť Slovak Telekom a.s. bude žalovanému poskytovať mobilné služby spojené s užívaním SIM karty a žalovaný bude dodržiavať dohodnuté zmluvné podmienky, najmä riadne a včas platiť cenu za poskytnuté služby, ktorú vyúčtuje dodávateľ na základe faktúr, ktoré vyhotoví. Slovak Telekom a.s. vyúčtoval žalovanému cenu na základe zmluvy uzatvorenej dňa 18.9.2015 za mesačné poplatky jednotlivými faktúrami, ktoré uviedol v žalobe celkovo vo výške 45,68 eur. Faktúrou č. XXXXXXXXXXXX so splatnosťou 25.8.2016 znejúcou na sumu 97,02 eura fakturoval žalovanému zmluvnú pokutu.
4. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplynulo, že pohľadávka voči žalovanému uplatňovaná v tomto konaní bola na žalobcu postúpená na základe zmluvy o postúpení pohľadávok.

5. V konaní nebolo pochýb o tom, že žalovaný do dňa rozhodnutia súdu sumou za poskytnuté služby v celkovej sume 45,68 eura neuhradil, preto súd žalobe v tejto časti vyhovel, keďže nárok v tejto časti mal za opodstatnený. Spolu s istinou vo výške 45,68 eur zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi aj zákonné úroky z omeškania tak, ako vyplýva z výroku rozsudku v súlade s § 3 ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z.z.

6. Pokiaľ žalobca v konaní uplatnil voči žalovanému nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 97,02 eur, súd tento nárok vyhodnotil ako neopodstatnený a žalobu v tejto časti zamietol.

7. Žalobca nárok voči žalovanému ohľadom zaplatenia zmluvnej pokuty odvíjal od uzavretia dodatku k zmluve o pripojení tvrdiac, že na zabezpečenie záväzku viazanosti bola medzi zmluvnými stranami dojednaná zmluvná pokuta s klesajúcou výškou podľa dĺžky trvania plnenia zmluvy, pričom základ zmluvných pokút bol dojednaný vo výške 120 eur. Za každý deň plnenia zmluvy sa základ mal pomerne znižovať. Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty bola vypočítaná podľa vzorca, ktorý vyjadruje denné klesanie zo základu pre výpočet plynutia doby viazanosti až do ukončenia zmluvy v dôsledku porušenia záväzku viazanosti alebo odo dňa prerušenia poskytovania telekomunikačných služieb v dôsledku porušenia záväzku viazanosti. Žalobca vyúčtoval zmluvnú pokutu žalovanému faktúrou č. XXXXXXXXXXXX so splatnosťou 25.8.2016 vo výške 97,02 eur.

8. Súd prvej inštancie konštatoval, že ustanovenia o zmluvnej pokute tvorili predtlač dodatku k zmluve bez možnosti voľby jej prijatia alebo odmietnutia. Zmluvná pokuta dojednaná v bode 2 dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb vzhľadom na charakter jej dojednania a začlenenia v texte právneho úkonu nebola dojednaná individuálne. Súd prvej inštancie vyhodnotil takto dojednanú zmluvnú podmienku o zmluvnej pokute ako neprijateľnú, ktorá je v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná a žalobca zaťažený dôkaznou povinnosťou v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka v konaní opak nepreukázal.

9. Podľa názoru súdu prvej inštancie je zmluvná pokuta neprimeraná a vyššia ako suma splatných faktúr za nezaplatené služby, nakoľko žalobca odvíja právo na jej zaplatenie od nesplnenia povinnosti zaplatiť splatné faktúry za poskytnuté služby, nerozlišuje však, akú cenu poskytnutých služieb spotrebiteľ zaplatí. Z priloženej faktúry č. XXXXXXXXXXXX splatnej dňa 25.8.2016 znejúcej na sumu 97,02 eur, týkajúcej sa zmluvnej pokuty, nevyplýva žiadna konkrétna povinnosť, ktorá by bola porušená, ani počet dní viazanosti ani počet uplynutých dní z viazanosti. Zmluvná pokuta nie je v zmluve uvedená a zmluvná pokuta vo výške 120 eur, ktorá je uvedené v dodatku k zmluve mala v zmysle dodatku k zmluve klesať, pričom z dodatku nie je súdu ani žalovanému zrejme, akým spôsobom by mala klesať, čo predstavuje neurčitosť dojednania o výške zmluvnej pokuty.

10. Na základe týchto úvah súd prvej inštancie uzavrel, že takto dojednaná zmluvná pokuta je neprimerane vysoká, nereflektuje charakter, rozsah a závažnosť porušenej povinnosti, preto je sankcionovaná absolútnou neplatnosťou ako neprijateľná zmluvná podmienka.

11. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na zaplatenie sumy 142,70 eur a súd mu priznal sumu 45,68 eur. Nakoľko mal žalobca vo veci neúspech v pomere 32,01 % k 67,99 % úspechu žalovaného, avšak žalovanému v konaní žiadne trovy nevznikli, súd žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

12. Proti tomuto rozsudku, a to proti zamietajúcemu výroku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že mu vyhovie a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov konania. Alternatívne navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V dôvodoch odvolania poukázal na účel dojednania o zmluvnej pokute v zmysle § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorým je donútiť dlžníka pod hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Dojednaná zmluvná pokuta má predovšetkým čeliť porušeniu povinnosti (funkcia prevenčná), lebo ak bude zabezpečená povinnosť splnená, bude hlavná funkcia zmluvnej pokuty vyčerpaná. Je zrejme, že žalovaný porušil svoje povinnosti poskytnúť žalobcovi zmluvne dohodnuté plnenie, ktorú skutočnosť však súd vôbec nezohľadnil. Odôvodnenie rozsudku nereflektuje požiadavku uvedenej v ust. § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie pristúpil k hodnoteniu zmluvnej podmienky vo všeobecnej rovine, keď sa nezaoberal nárokom na zmluvnú pokutu s ohľadom na konkrétne okolnosti, t.j. skutočne nárokovanej výške zmluvnej pokuty vo vzťahu k dlžnej sume, časové obdobie, v ktorom bol

žalovaný v omeškaní, závažnosť porušenia povinnosti a pod. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že zmluvná pokuta nie je v danom prípade výsledkom individuálneho dojednania účastníkov. Žalovaný mal možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytnutú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb. Zmluvná pokuta v danom prípade predstavuje paušalizovanú náhradu škody. Zmluvnou pokutou žalobca zabezpečí návratnosť poskytnutej zľavy zo stanovenej ceny poskytovanej služby alebo navrátených zariadení, ktoré boli žalovanému poskytnuté v rámci zvýhodnenej ceny. Právny predchodca žalobcu určil základ výšky zmluvnej pokuty vo vzťahu k cene poskytnutého zariadenia a zľavenej ceny za poskytnuté služby. Zmluvná pokuta bola v danom prípade stanovená so zohľadnením počtu dní, ktoré uplynuli z doby viazanosti regresívnym spôsobom. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 19.10.2017 sp.zn. 19Co/142/2016 a rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 15.8.2017 sp.zn. 4Csp/24/2016 a Okresného súdu Malacky zo dňa 27.10.2017 sp.zn. 7C/256/2016.

13. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) v rozsahu danom v ust. § 379 a § 380 C.s.p., z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

14. Rozsudok je v napadnutom zamietavom výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 C.s.p., potvrdil.

15. Žalobca namieta odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p., teda že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

16. Odvolací súd po preskúmaní odvolania dospel k záveru, že namietaný odvolací dôvod nie je naplnený. Súd prvej inštancie zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver.

17. Správne, podrobné a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

18. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie dáva odpoveď na všetky argumenty uvádzané žalobcom v odvolaní. Žalobca pritom uvádza skutočnosti, ktoré už boli uvedené pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní vo veci, preto odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku v napadnutom rozsahu.

19. K dôvodom uvedeným v napadnutom rozsudku a k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd dopĺňa nasledovné:

20. Odvolací súd považuje za správne úvahy súdu prvej inštancie, ktorý dojednanie o zmluvnej pokute vyhodnotil ako zmluvnú podmienku, ktorá nebola individuálne dojednaná. Dojednanie o zmluvnej pokute je súčasťou vopred pripravenej formulárovej zmluvy vyhotovenej právnym predchodcom žalobcu, ktorej obsah nemal žalovaný možnosť ovplyvniť, ani jednotlivé zmluvné dojednania individuálne dohodnúť a dosiahnuť tak zmenu formulároveho znenia. Pokiaľ mal žalovaný záujem o poskytovanie telekomunikačných služieb, musel sa s obsahom zmluvy, vrátane dojednania o zmluvnej pokute stotožniť a zmluvu ako celok podpísať. Neexistujú tiež žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ v danom zmluvnom vzťahu bol v pozícii slabšej zmluvnej strany z hľadiska vyjednávajúcej dosiahnuť zmenu vopred naformulovanej zmluvy. Nemožno sa stotožniť s odvolacou námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie pristúpil k hodnoteniu tejto zmluvnej podmienky vo všeobecnej rovine, keďže v danom prípade zohľadnil konkrétne okolnosti, t.j. skutočnú výšku uplatnenej zmluvnej pokuty vo vzťahu k výške dlžnej sumy a aj závažnosť porušenia povinností zo strany žalovaného tak, ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku.

21. Dojednanie zmluvnej pokuty za nezaplatenie ceny za poskytnuté služby bez toho, aby táto reflektovala výšku nezaplatennej ceny je podľa názoru odvolacieho súdu neakceptovateľné z hľadiska ochrany spotrebiteľa. Nemení na tom nič ani fakt, že žalobca sa snažil pri dojednaní zmluvnej pokuty zohľadniť časový aspekt porušenia tejto povinnosti vyjadrený v dennom klesaní základu zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti do dňa porušenia poskytovania služieb. Takéto dojednanie zmluvnej pokuty totiž nereflektuje výšku nesplneného záväzku spotrebiteľa voči dodávateľovi v tom ktorom okamihu zmluvného vzťahu, teda výšku vzniknutej pohľadávky. Zmluvná pokuta odvíjajúca sa od dĺžky

zmluvného vzťahu tak umožňuje poskytovateľovi služieb požadovať od spotrebiteľa zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške podstatne prevyšujúcej samotnú pohľadávku vzniknutú porušením záväzku zaplatiť cenu poskytnutých služieb. Sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nie len času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozby nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná. V danom prípade výška požadovanej zmluvnej pokuty 97,02 eur je vyššia ako výška vzniknutej pohľadávky 45,68 eur.

22. Podľa názoru odvolacieho súdu viazanosť zotrvať v zmluvnom vzťahu po dobu 18, 24 až 36 mesiacov je pomerne rozsiahly záväzok, najmä s ohľadom na rôzny vývoj cien, technológie, ale aj ekonomickej a sociálnej situácie. Vysoká sankcia za porušenie povinnosti zotrvať v zmluvnom záväzku, v danom prípade vo výške 120 eur nesmie znemožniť zákazníkovi - spotrebiteľovi možnosť voľby a to ani možnosť ukončiť zmluvný vzťah, či odmietnuť poskytnutie tej ktorej poskytnutej služby o to viac, ak o jej aktiváciu vôbec nežiadal.

23. Správne preto rozhodol súd prvej inštancie, pokiaľ považoval dojednanie o zmluvnej pokute obsiahnutej v dodatku k zmluvám o poskytovaní verejných služieb za zmluvné dojednanie spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 Občianskeho zákonníka.

24. Z dôvodov vyššie uvedených odvolací súd potvrdil rozsudok v zamietajúcom výroku vrátane výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny.

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že nepriznal stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný, preto mu nevznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania a úspešnému žalovanému trovy odvolacieho konania nevznikli.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).